

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za čertert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za čertert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 20. mal. travna 1883.

List 16.

Izgledi bogoljubnih otrók iz vseh časov kerščanstva. III.

9. Mladi mučenci Gospodovi.

Spisal Ant. Keržič.

(Dalje.)

Veliko veliko je število tudi mladih svetnikov, ki so v otročji dobi in v cvetji svoje mladosti pogumno prestali smert mučeniško in si junaško priborili krono nebeško. Tukaj mi je opisati le nekatere izmed njih.

a) *Sv. Pelagij († l. 925).*

V letu 921 so se kristjani na Španjskem v kervavi vojski bojevali z mohamedanskimi Mavri. Kristjani so bili premagani. Veliko tisoč jih je padlo na bojišči, mnogo pa jih je bilo vjetih. Med vjetimi je bil tudi škof Hermogij. Ta je imel seboj stričnika Pelagija, desetletnega dečka, ki mu ga je brat izročil v odgojo. Ker so imeli pa tudi kristjani nekaj Mavrov vjetih, se je njihov kralj Abderahman III s škofom tako pogodil, da mu da prostost, ako bodo tudi vjeti Mavri izpuščeni. Izgovori si pa, da mora ostati deček Pelagij za poroštvo, dokler se ne povernejo.

Ne vé se, kako je prišlo, da se zamena ni kmali zveršila in deček je bil vklenjen in v hudo ječo pah-njen. Pelagij je bil dober, čist, trezen in resnoben deček, ki je imel vedno Boga pred očmi in je rad in veliko molil. Ječa je bila sicer huda poskušnja za tako mlado življenje, pa poterpežljivo je vse hudo prenašal, rekoč, da naj bo to pokora za njegove napake, in hvaležen je bil Bogu, da mu je dano po ozki poti proti nebesam hoditi. S tistimi, ki so ga obiskali v ječi, je rad govoril o svetih rečéh in se goreče potegoval za božjo čast.

Že 3 $\frac{1}{2}$ leta je bil v ječi. Slednjič je Bog hotel, da so začeli pri kraljevi mizi govoriti o zapertem dečku Pelagiju. Služabniki so močno hvalili njegovo lepoto in ljubeznjivost.

Kralj ga želi videti in ukaže ga pred se poklicati. Svetemu dečku se zdaj odzamejo vezi in oblečejo ga v krasno obleko, ter peljejo h kralju. Kralj mu obeta veliko bogastvo, visoke službe in časti, vsakoršno veselje, ako zapusti kerščansko vero in postane muhamedanec.

Pelagij nekaj trenutkov molči, kakor bi si hotel premisliti, potem pa pogumno reče: „Mogočni kralj! kar mi obetaš, ni nič. Jaz sem kristjan, sem bil dozday in hočem tudi zmiraj ostati in nikdar ne bom zatajil Kristusa. Kar mi ti ponujaš, je ničevno in minljivo; Kristus pa, moj Gospod in Bog, ki je vse vstvaril in vse ohranjuje z močjo, je večni in brez konca. Vedi, o kralj! jaz ne maram zamenjati večnega s časnim.“

Kralj ga skuša pridobiti naj pred z lepo, s prilizovanjem in dobrikanjem. Pa modri deček hitro spozna zlobni namen take prisiljene prijaznosti; nejevoljen se mu izterga iz rok, razpara tudi drago podarjeno mu obleko in jo verže od sebe, terdno odločen raji tisočkrat umreti, kakor Jezusa žaliti. Pa tudi zdaj še ne zgubi kralj upanja, pridobiti izvrstnega dečka; da ga služabnikom in jim naroči, naj ga skušajo z darovi in z vabljivim prigovarjanjem pripraviti, da bo svojo vero zatajil. Pa Pelagij se ne da nikakor pregovoriti, vedno le to odgovarja, da se čuti srečnega, ker je kristjan in da hoče vse žive dni zvesto spolnovati vse kerščanske zapovedi.

Ko kralj vidi, da je vse zastonj, mahoma spremeni svojo prijaznost do Pelagija v naj silovitejšo jezo in serditost. Neusmiljeno udari mladega svetnika po obrazu, da se mu kri pocedi in mu zažuga naj grozovitejše kazni.

Bilo je leta 925 v mescu juniju. Neko nedeljo o poldne pokliče kralj svetega dečka k sebi. Ves serdit ga zapové z vervmi zvezati, nategovati in z železnimi kremplji meso ž njega tergati tako dolgo, da bo umrl, ali pa vero zatajil. Bog dá Pelagiju čudovito moč, da ostane veselega obraza in brez strahú.

To videti se Abderahman še bolj vjezi in ga ukaže vreči čez reko Kvadalkvivir*) z nekim strojem, s kakoršnim se v vojski veliki kamni v terdnjave mečejo, da se bo ves razbil. Neusmiljeni rabeljni ga celo večkrat veržejo, pa Bog ga zopet čudežno obvaruje.

Zdaj kralju jeza do verha prikipi. V divjem serdu zapové, naj mu rabeljni ud za udom odrežejo. Pa tudi zdaj ostane junaški deček stanoviten. Eden mu odreže nos, drugi ušesa, spet tretji ustnice; porežejo mu tudi perste in odsekajo zdaj tu zdaj tam kosec mesa z njegovega deviškega telesa. Ves kervav je že angeljski

*) Iz arabskega „Vada el-kibir“ pokaženo ime, ki pomeni „velika voda.“

deček, pa ne neha Kristusa hvaliti in prositi. Zaupljivo in visoko povzdigne roke proti nebu: tu zamahne rabelj in mu odseka še roke, poslednjič pa glavo. Razne dele mučeniškega telesa zmečejo v reko, glavo kristjanom prodajo.

Mučenje je terpelo celih šest ur. Ko so kristjani zvedeli, da so ostanke svetnikove v vodo pometali, so prišli in so jih skerbno in pobožno zbrali in na svetem kraji shranili.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Sc. Višarskih romarjev podoba Matere Božje.*) Vsako leto se iz Ljubljane in okolice ljubljanske, kakor tudi mnogi prebivalci okolice Cerkniške, v ponedeljek pred Binkošti, skupno kakor romarji podajo na Svete Višarje. Pred več leti so le-ti romarji s spodnjimi Štajarci, kateri isti čas s procesijo pridejo na omenjeno Božjo pot, napravili podobo prečiste Device Marije, katero o priliki svojega bivanja na Višarski gori s procesijo spremljajo po cerkvi in krog cerkve med molitvijo in prepevanjem.

Ta štatva je bila ravnokar po prizadetji tukajšnjega meščana in posestnika gosp. Gašperja Jemeca in gosp. Jožefa Jesiha, posestnika v Štepanji vasi, čisto prenovljena, in je čez štatvo napravljeno novo ostrešje v bizantinskem slogu, ki se podobi prav lepo podaja. Ta štatva je še nekaj dni viditi pri gosp. Jemec-u v Vodnikovih ulicah št. 2.

Iz Ljubljane. (*28letnica.*) Katoliška rokodelska družba je varstva sv. Jožefa nedeljo cerkveno obhajala svojo 28letnico, kar ta družba obstoji. Ob '27 je bila sv. maša v nunski cerkvi, pri kateri je bilo čez 30 družnikov in nekteri t i pri sv. Obhajilu. Maševal je vodja preč. g. Gnezda. Mnogo dobrega se je storilo v tej družbi, za kar bodi naj prvo hvala Bogu in potem sv. Jožefu, varhu te prekornostne družbe. Pravim, prekornostne in za današnje dni silno potrebne. Zakaj kdor dobro premisli in opazuje, kako si satan po svojih priveržencih prizadeva ravno srednji, rokodelski stan popolnoma v svojo last dobiti; kdor opazuje, koliko je po temnih sprehajaljših pohujšljive družinje in koliko se Bog žali; ta bode spoznal, kako je potreba za mlade ljudi, da se po težavnem delu pa v kakem poštenem društvu nekoliko razvedrijo. In če razvedrila ne najdejo v poštenih družinji, iščejo slabe. — pa sej je ni treba iskati, sej že slabi zgledi in smertne mreže so povsod nastavljene in nevarnost naj večja, da tudi mnogo dobrih v brezno pade. Ker iščejo rokodelci zvedril, jim jih da poštenih kat. rok. družba. Kako potrebna je pa družbi v ta namen lastna hiša, ker ti sedanji prostori za vse potrebe nikakor ne zadostujejo. Mnogi gotovo zato ne prihajajo, ker nimamo lastne hiše ter ni prostora, da bi se zamogle take razvedrenja dostojno razvijati in bi tako z večim veseljem prihajali. Serce me sili in nujna potreba je, da vsim, ki so vneti za rešenje duš in zlasti rokodeljskih pomočnikov, prav na serce pokladam potrebo take hiše. Koliko poštenih rokodelcev bi bilo obvarovanih pred slabo družinjo, koliko smertnih grehov bi se odvernilo. — Če že neki svetnik pravi, da bo zadovoljen, če z vsem svojim obilnim trudom le en sam smertni greh zabrani; ali ni torej vsega priporočenja vredna ta naprava, po kateri bi se toliko grehov dalo odverniti, toliko mladenčev poštenih ohraniti! Gotovo se bodo še pozne leta hvaležno spominjali vsi poštene rokodelci njih, ki bodo pripomogli k toliko potrebnemu lastnemu domu za kat. rokodelsko družbo. „Ti pa, sv. Jožef, zavetnik naš, nakloni nam dobrotnih serc.“

Rokodelec.

Iz Kranja. (*Kerst odrašenega izraelca.*) Prav ginljivo svečanost smo imeli v torek 10. aprila t. l. v Kranji. Pokristjanil se je izraelec gospod Mavricij Schlesinger, c. k. topničar v Kranji, po rodu Slovak iz Hohenstetta, v požunski stolici na Ogerskem.*) Javaljne je starodavni Kranj kedaj doživel ginljivo dogodbo, kakor je bila ta; zato naj jo nekoliko popišem. G. Moric Schlesinger, sin Wilhelma Schl., tergovca v Hohenstettu, malem mestu med Dunajem in Požunom, je hodil v štiri razrede katol. ljudske šole, doma se je že tistikrat navzel katoliškega duha, tako da zna še zdaj sv. križ delati v slovaškem jeziku (V imenu Otca, i Sina, i Duha svatoga.) Kak blagodejen vpliv toraj razliva katoliška šola v mlada serca! Katoliškega ondotnega župnika Bela je deček rad imel, ker nosivši liste od svojega očeta župnika in nasproti je večkrat za mlade zobe kaj dobil. Šolal se je na dalje v tergovski šoli na Dunaji in je potem v vojake prišel.

Več lét že ga je gnalo prestopiti v katoliško Cerkev. V Gorici je imel že naprošenega botra (gosp. Jelovška iz prav katoliške hiše na Verhuiki); a vojaške razmere preselile so ga k nam, kjer biva že kake dve leti, in je sploh v dobrem imenu. Tu pa je dozorel njegov sklep, zato piše svojemu očetu domov in razloži natanko vse vzroke, ki ga silijo k pristopu v pravo Cerkev, ki jo je spoznal. Oče, ki je v toliki zaupljivi prijaznosti s katoliškim župnikom, da ga gosp. župnik tika, nima nič zoper to in omenja edino to, da je že dosti star, 25 lét, da toraj lahko stori, kar sam za prav spozná. Posebno je tudi to vpljivalo nanj, ker je že poprej tudi njegov brat, sedaj Ignacij, prestopil v katoliško cerkev. Izvolil si je učenika gosp. prof. Lazar-ja, h kateremu je o večerih pridno hodil in se marljivo učil, se ve, le bolj po noči, ker po dnevi ima jako mnogo posla.

V nedeljo, 8. aprila, ga je prečast. gosp. dekan Anton Mežnarec izprašal, in sv. kerst določil na torek o poli devetih. Boter mu je bil gosp. Herman, poročnik (lajtenant) tukajšni bateriji, in botra gospa Krisperjeva. Preč. g. dekan, oblečen v višnjeve večernični plašč, spremljan od keršencevega učenika g. Lazarja v roketu, gre k velikemu altanju, kjer se odmolijo predpisane molitve v velikem obredniku. Pri velikih vratih čaka keršeneec z botrom in botro in silo veliko ljudstva. Izbral si je ime: Franc, Jožef, Otokar, Moric. Obredi se silno ginljivo versté. Človek se je komaj zderžal solz, več ljudi se je jokalo v ginljivosti, zlasti, ko so mu gosp. kerševalec, boter, botra in asistent križe delali na čelu, na ustih in na persih. Ob koncu pa je imel gosp. dekan prav primeren, v serce segajoči govor koj pri kerstnem kamnu, v katerem je omenjal veliko srečo in nebeško milost, katero je keršeneec ravno zdaj prejel; kako velika je milost božja, da ga je morala presuniti, ko vendar vidi toliko mlačnih katoliških kristjanov, posebno med omikanimi, in je vendar vse te velike ovire premagal! Opominja ga gospod dekan dalje, kako naj bo stanoviten, natančen in dober katoličan do zadnjega dihleja svojega življenja. Zahvaljuje gosp. kerševalec botra in botro, da sta mu to dobroto skazala in da nju naj bolj veseli, ako bosta videla, da se bo novi izvoljenec katoliško obnašal. Po govoru je bila sv. maša, med katero je novi katoličan prejel pervikrat Njega, ki je judom govoril: Jaz sem živi kruh, ki je iz nebes prišel; kdor je od tega kruha, bo živel vekomaj. V zakerstiji pa so keršeneec, boter in botra tudi v kerstne bukve zapisali, da je v katoliško Cerkev pristopil nov ud, kateremu Bog daj blagoslov,

*) Primek „Schlesinger“ je očitna korupcija iz „Ze-
leznikar“, kar se večkrat nahaja. Vr.

srečo in milost, da bi vedno se z velikim veseljem spominjal naj srečnejšega dneva svojega življenja, in naj belo kerstno obleko neomadežano prinese pred sodnji stol Gospodov. Bog daj!

M. L.

S Krasa, 15. aprila 1883.) (*Posvečenje nove cerkve v Sežani.*) „Tvoji hiši, o Gospod, se spodobi (pristojna je) svetost na dolge dni“ (Ps. 92, 5), ne le za en dan. Spominjati se imajo ginljive in veličastne slovesnosti posvečenja cerkve, hiše Gospodove, verniki mnogo in mnogo lét. Primérno pravijo v neklih krajih spominu posvečenja cerkve — „opasilo,“ kajti kakor z močno obrambo se s kinčem nadzemeljskim, bolj ko z bisernim in zlatnim pasom, obdá in „opaše“ hiša Božja, kadar se posveti v čast Najvikšemu. Taka nenavadna slovesnost se je godila v prijaznem tergu na Krasu, v Sežani, v prvi dan t. m., v osmino Velike noči. Globoko morajo ostati vtisnjeni pomenljivi obredi, zlasti mnogi obhodi, kropljenje z blagoslovljeno vodo, pisanje čerk latinskih in greških v podobi Andrejevega križa počéz po sredi cerkve, mnogo maziljenje in kadenje altarja, in zažiganje onih 5 iz kadila in voska zmešanih križčecov. Kolikor je obredov in molitev, vsako svoj globoki pomen ima. Ob 8 se je svečanost začela, a končala se je o poli ene. Tudi nove od zagrebškega mojstra Hefferer-ja izdelane orglje so milg. škof blagoslovili, da so oni dan pervikrat se pri sv. maši glasile. Sežanci so res veliko potrošili in darovali v preteklih pět letih za svojo cerkev, se vé, tudi drugi dobrotniki so mnogo pripomogli, da se je župnijska cerkev sv. Martina razširila in povikšala, da se je napravil nov križev pot, in letos nove krasno izdelane, kaj lepo se podajoče orglje. Velike zasluge si je pri tem pridobil vneti domači — prvi sežanski — župnik, prečast. g. Jože Koman, ki že 25 lét opravlja težavno duhovsko službo v Sežani, kjer med drugim tudi ni brez taci, kterim ne vgaja duh kadila cerkvenega.

Ne mara kot neko odškodovanje za dolgotrajočo zjutranjo svečanost so nekteri bili priredili zvečer veselico, ktere čisti dohodek bi imel biti za „blagi namen,“ to je, za „orglje?“ Stanejo namreč 1800 gld., kterih se je tisoč že plačalo; a za ostalo se nabira. Omenimo naj le govora. Kaj je bilo bolj primérnega v dan posvečevanja domače hiše božje, kot saj malega kaj omeniti o veliki važnosti in vzajemnem delovanju cerkve in šole? Govornik pa je le „omiko“ in „izobraženje“ povdarjal, katero se zajema v „šolah in čitalnicah!“

Ker so milg. škof Janez prinesli seboj iz Tersta za veliki altar sežanske cerkve svetinje (relikvije) sv. Martina škofa, kateremu je ista cerkev posvečena, me spominja ta slučaj na sledečo dogodbo: „Ko so prenašali svetinje sv. Martina v slovesni procesiji v mesto Tours (Tur), so godili se veliki čudeži: slepci so spregledovali, hromi se zravnali, bolniki ozdravljali, kar je zgodovinsko dokazano. Dva hroma berača pa, ki sta blizo mesta, na oni cesti, kjer je sprevod imel mimo iti, obilo milošnje dobivala, sta se prestrašila. Kaj bo z nama? Zdaj se dobro počutiva; a če nama sv. Martin noge ozdravi, se bodo nama roké usmiljenih ljudi zapirale, da ne bova več mogla ob beračenji živeti, temuč se bo treba kakega dela lotiti, ter si v potu po obrazu kruh služiti. Beživa! pravita, naprej! Zgrabita svoje mavhe in birglje, ter hitro korakata naprej, kar ju le polomljene noge in terde birglje zamorejo nositi. No, to ni bil berzovlak, niti poštni, nego kot počasen krehajoč „lastenzug,“*) s pogostimi postajami. Vedno bolj za petami se jima bliža slovesni sprevod, in o joj! že ju dojde in obá čutita koj, da stojita na terdnih

nogah, ter ne potrebujeta nič več birgelj.“ (Veit: Vorwärts oder Rückwärts? p. 16.)

„Šola in čitalnica“ (gledišče) bile bi isto tako hromici, ako bi po brezverstveni poti mislili ubežati vplivu sv. Cerkve. Nič ne opravite, naj še toliko vse svoje žile napenjate. Samo posvetna omika in slika ste birglje lesene; živi duh vere ju mora prešinjati, da postanete krepke zdrave noge. —

Milg. škof teržaški Janez Nep. Glavina bodo delili zakrament sv. birme v tomajskem dekanatu in sicer: 22. aprila na Repentabru, 23. v Skopem in Kazljah, 24. v Dutovljah, kjer je ravno sv. Juri m., kateremu je Dutoveljska cerkev posvečena; 25. bodo imeli procesijo v Tomaju, 26. bo sv. birma v Štorjah; 28. v Divači (dolinski dekanat), 29. v Lokvi; 5. maja v Škocijanu, 6. v Rodiku, 7. na Vatovljah in Barki, 9. v Brezovici, 10. v Slivjah. Binkoštno praznike ravno tako v Terstu, potem pa nadaljevanje 21. maja v Podgorji, 22. v Klancu, 23. na Gročani, 26. v Podgrajah, 27. v Jelšanah, 28. v Klani, 29. v Bergudu, 31. v Pregarjah. (Konec nast.)

† **Iz Toplic**, 16. aprila. Britka zguba je zadela župnijo Topliško. Danes zjutraj, malo pred 6, je umrl tukajšnji župnik čast. gospod Matija Marolt po kratki mučni bolezni, za pljučnico, previden s ss. zakramenti. Ranjki gosp. župnik, dasiravno že 68 let star, je bil še jako čverstega zdravja, živahen kot mladeneč, vedno vesel, postrežljiv, priljuden ter tudi vnet za vse dobro, zlasti za lepoto hiše Božje. Župnijsko cerkev je jako ozaljšal; letos je hotel vpeljati „Šmarnice,“ ter je bil že naročil podobo Matere Božje in drugo olepšavo za Marijin altar. Mislil je tudi že letos prenoviti in popraviti močno razpokani farovž, ki se hoče podreti, pa nemila smert je storila konec njegovemu delovanju. Za župnijo je ta zguba toliko občutljiva, ker tukajšnji gosp. kaplan, že zlatomašnik, ne bo mogel obširne župnije po potrebi oskerbovati. Vsi, ki so ranjcega gosp. župnika poznali, žalujejo zaradi njegove prezgodnje smerti. N. v. m. p.!

Iz Gorice. († Štefan Kocijančič.) Naše mesto je zgubilo v teku 3 mesecev 3 priljubljene in učene može. Pervi je nas zapustil prevzv. škof poreško-puljski, dr. A. Zorn. Cvetno soboto zaspal je v Gospodu prevzv. kuzo-nadškof dr. Andr. Gollmayr, in 9. t. m. je umrl semeniški vodja monsg. Štef. Kocijančič. — 5. t. m. je bilo, ravno opoldne, ko je ranjki hotel iti iz kujigarne k obedu; a tu ga mertud zadeno. Prenesli so ga berzno v posteljo, poklicali zdravnika; a vse je bilo zastoj, ni se več zavedil do smerti.

Med boleznijo so ga obiskovali prijatelji in sorodniki, in kot dragega učitelja prišel je obiskat mil. g. dr. Iv. Glavina, škof teržaški. Pervi dan je ležalo truplo ranjkega v sobani za ptujce, kjer so bogoslovci molili celi dan, menjaje se, dva po dva. V torek pa se je truplo preneslo v semeniško kapelo, kjer je bila črna sv. maša, pri kateri so bogoslovci peli. Ljudstva, katero je hodilo kropit ranjkega, je bilo celi dan vse polno, in videč bogoslovce, kteri so molili molitve za mertve, je vsak malo pomolil za dušo ranjkega. Pogreb določen je bil na 1. g. O tem času pa se je zbralo duhovnov čudo veliko iz vseh krajev, in še veliko več bi jih bilo prišlo, ako bi bili o pravem času zvedili, da je umrl. Vdeležili so se sprevoda vsi duhovski redovi goriški, čč. oo. frančiškani na čelu sprevoda, 7 duhovnikov, za ujimi rakev, katero so nosili gg. bogoslovci. Za rakiavo šli so, njegov nečak g. Goljevšček, gg. profesorji bogoslovja, mnogo drugih duhovnikov in za temi gg. bogoslovci. Vdeležili so se sprevoda predstojniki raznih vradnij goriškega mesta, okrajni glavahar bar. Rechbah, dež. glavahar vitez Pajer, mestni župan dr. Mavrovič, zastopniki sodnij in deržavnega pravdnštva, profesorji gimnazije

*) V rokopisu stoji: „lastenzug,“ — katero je resnično? Vredn.

in realke, predstojnik goriške sinagoge, za njimi gojenke tukajšnjih šolskih sester „Notre Dame“ s svojimi učiteljicami. Sprevod bil je veličasten, in povsod, koder se je sprevod pomikal, bilo je polno ljudstva. Mračilo se je že, ko se je truplo izročilo hladni zemlji. R. I. P.

Naj sledijo tu še nekatere čertice o njegovem življenju.

Stefan Kocijančič je bil rojen 25. dec. v Vipavi. Začetne šole je obiskoval doma, latinske šole v Gorici, kjer je stopil tudi v semenišče in sicer kot eksternist, ker je bilo semenišče prenapolnjeno. 26. dec. 1841 je bil mašnik posvečen ter je ostal do konca avgusta 1841 še v semenišči. Potem so ga poslali v Ločnik za duh. pomočnika tadanjemu dekanu J. Stibel-u.

L. 1846 pokličejo ga v goriško semenišče, ker je bil tadanji prof. Mozetič šel v Palestino in kasneje kot misijonar v Ameriko. Za semenišče je bil Kocijančič kakor rojen. Knjižnico je lepo vredil in tako pomnožil, da ima sedaj 16.000 zvezkov in nekaj rokopisov. Učil se je pridno tu orientalskih jezikov ter je znal: hebrejsko, sirsko, arabsko, koptovsko, armejsko, perzijsko. Posebno se je zanimival za slovanske jezike; znal je slovensko, hervaško, bulgarsko, poznaval je jezik naših severnih bratov Rusov, Čehov, Poljakov in lužičkih Serbov. O svojem času je tudi učil staroslovenščino v semenišči. Tudi modernih jezikov je dosti poznaval: nemški, laški, španjski, francoski in angleški. Furlansko je znal bolje nego marsikateri olikani Furlan. Tudi magjarski jezik mu je bil znan. Pisal je Kocijančič mnogo. Kdo ne pozna njegovega: „Kristusovo življenje in smert“ in drugih krajših spisov, katerih je vse polno v Bčeli, v goriškem „Glasu“, v „Zg. Danici“ in posebno v knjigah družbe sv. Mohora. A koliko je spisal tudi v latinskem jeziku v teržaškem in goriškem škofijskem listu, je znano le onemu, kdor ju je čital. Nar bolj mu je bila všeč hebrejščina. „Hebrejsko je mene h kruhu pripravilo,“ je večkrat rekel v šoli. Ker je znal tako dobro hebrejsko, so ga judje večkrat hodili prašat za svet, in ko so čuli o njegovi smerti, govorili so: naš Kocijančič je umerl. Sploh so hodili Kocijančiča za svet vpraševati izobraženi in učeni možje. V njegovem privatnem življenju se je držal strogega dnevnega reda. Zjutraj je vsa leta, odkar je bil v semenišči, hodil maševat k svet. Ivanu. Zadnji čas, ko je postal vodja, je maševal v domači kapeli.

Koliko je zgubilo semenišče, koliko škofija goriška z ranjnim, se ne da povedati. Takega učenjaka ne bode dobila škofija tako hitro.

Iz Gorice. Govor o pogrebu prevzvišene-ga gospoda **Andreja Gollmayr-ja**, knezo-nadškofa Goriškega, Nj. ap. vel. tajnega svetovalca, velikokrižnika reda Leopoldovega itd. itd. itd. Govoril prof. Dominik Alpi dne 20. marcija 1883.

(Konec.)

Regem, cui omnia vivunt,
venite, adoremus.

Kralja, ktere-nu vse živi,
pridite, molimo ga.

Pač veseli smo bili, ko smo imeli priložnost, izraziti svoje dopadenje nad častitljivim našim Očetom pred tremi leti, kedar smo namreč obhajali 25letnico njegove duhovne vlade v tej naši nadškofiji. Duhovščina prihiteljski od vseh krajev, in verno ljudstvo brez števila — vsi polni radosti in veselja so se tlačili okrog prečastitega Očeta in Pastirja. Spremljala sta ga dva milostljiva in prečastita škofa, ljubljanski in teržaški (kateri poslednji, preč. monsignor Glavina je prevzel danes britko nalogo spremeni ranjcega truplo do groba); stopal je globoko ginjen peš sredi množice čez bližnji terg, hodil je veličastveno in prišel semkaj v ta sv. tempelj

zahvalit se Najvišemu za veliko skazano mu dobroto; in ves ginjen vpričo ginjenih svojih otrok zapel je naš Oče sam zahvalno pesem. Vernivši se domu prejel je od duhovščine v dar dragocen kelih v znamenje njene vdanosti in njenega češčenja. Došli so mu tudi mnogoteri darovi in voščila od vseh verst podložnih mu vernih, ki jih je gnalo serce, kakor si bodi izraziti svoje občutke.

Res zaslužil je bil v 25 letih to prostovoljno in splošno poklanjanje in češčenje, ki so mu ga skazovali duhovniki in verni; saj se je ves čas v naš prid trudil in se za nas daroval; zaslužile so čestitanje izvrstne njegove čednosti, s katerimi nam je dajal sprelep izgled; zaslužila njegova priprosta pa odlična pobožnost, ki mu je prihajala prav iz serca; zaslužila njegova ljubezen do sv. Cerkve, katero je videl tako hudo preganjano in zatirano; zaslužila serčna dedinska njegova vdanost do skupnega Očeta, namestnika Kristusovega. In tu se mi sili v misel prijeten spomin, 2. dan septembra 1872. To je tisti dan, ko so se naše dežele katoličani, katerim so se bili pridružili tudi bratje bližnjih škofij — vseh skup kakih štirideset tisoč — zbrali okoli altarja Matere Božje na Sveti Gori, da bi pomoč izprosili sv. Cerkvi in stiskanemu papežu. Tej proseči muožici in več ko sto duhovnikom na čelu je bil prečastiti Glavar naše nadškofije. Molil je goreče za zatiranega Višega Pastirja in podelil v njegovem imenu vsem pričujočim papežev blagoslov. Nekaj let pozneje, prav tisti dan (2. sept. 1877), je šel ranjki spet na Sv. Goro in posvetil zaobljubni altar, ki so ga bili sredi cerkve napravili verni v spomin one pomenljive procesije.

Kar se tiče češčenja neomadežane Device Marije, dokazal je bil pobožni naš Pastir že prej enkrat, kako ji je bil vdan, ko je namreč kronal podobo Matere Božje na Barbani, 15. avgusta 1863. Ves prijetni otok je bil poln radujočega se ljudstva.

Ali glavna škofova skerb je odgoja duhovne mladine, da je zmožna, z besedo in izgledom dobro voditi po poti zveličanja izročeneji ji ljudi.

In to je bila skerb ranjcega našega Pastirja. Kakor je berž prvi čas svoje vlade goreče skerbel za to, da bi se bogoslovska znanstva v centralnem semenišči pospeševala po čistih virih rimskega Sedeža, — tako se je tudi trudil, da bi napravil nekaj, česar je naši nadškofiji še manjkalo, t. j. zavod za cerkveno odgojevanje tistih mladenčev, ki kažejo nagnjenje k duhovskemu stanu. Tridenški cerkveni zbor nalaga škofom dolžnost, take jako potrebne zavode ustanoviti, da zamorejo nježne rastlinice rasti kakor v nekakem zgrajenem vertu daleč od nevarne sape pokvarjenega svetá, dihati zdravi zrak pobožnosti. Omikovaje um in serce naj bi si tam že v mladih letih nabirali in pripravljali tisti zaklad čednosti in znanosti, ki ga za cerkveno službo potrebujejo. Težavna je bila ta naloga, ali spred terdne volje marljivega Pastirja so vse težave izginile. On je dal z obilninimi doneski plemenit izgled, in posnemali so ga duhovniki po vsej škofiji, do katerih se je bil s primernim vabilom obrnil. Popred že ste bili Nj. Nj. Veličanstvi cesar Ferdinand in Marijana z res cesarskim darom semenišču ustanovili podlago. In tako je bilo skerbnemu in delavnemu nadškofu mogoče novembra meseča 1858 odpreti novi mladenški zavod, ki je imel hraniti prihodnje nade sv. Cerkve. Ta zavod, ki je bil zmerom punčica njegovega očesa, hotel je imeti blizo svojega poslopja, da bi ga pogostoma obiskoval in sam gledal sad svojega prizadevanja, srečni vspah očetovske svoje skerblijivosti.

Da je imenovani zavod posebno ljubil, kaže jasno njegova oporoka, s katero mu je dobrotljivi Pastir zapustil vse svoje časno premoženje; zarad česar čutijo

blagi mladenči, ti ljubčeki njegovega serca, živejše ko drugi, žalost da so zgubili svojega sosebno vdanega jim Očeta, katerega ne bodo nikdar pozabili in čegar ime in spomin ostaneta v tem dobrotnem zavodu neumerljiva.

In ker že o Cerkvu govorim, moram še omeniti, da je ranjki viši Pastir dobro hotel tudi cerkvenim redovom, v katerih je spoznal močne pripomočke k posvečevanju ljudi in h keršanskemu odgojevanju mladine.

Tako goreči govornik še dalje preslavlja visokega ranjcega (celi govor je natisnjen v posebni knjižici, ki naj bi se jih veliko prodalo, ker ima reč dobroten namen; cena 10 kr.); proti koncu pravi:

Zdaj pa, častita gospôda, potem ko sem Vašo žalost potolažil, naj sklenem kratki svoj govor iz dna svoje duše vzdihnivši: ... Sirote smo; ... vdova je naša Cerkev; ... prazen tam-le tisti Sedež; ... sveča verh altarja, znamenje škofovske časti, več ne gorí; ... mitro sem sicer videl jez včeraj, ali pokrivala je mervto glavo; ... desnica je imela pri sebi tudi pastirsko palico, pa ni imela moči, da bi jo deržala! Otroci brez očeta smo, čeda brez pastirja! Kdo zna meriti to praznoto, kdo ceniti velikost naše zgube? Res je, takrat še le zna človek ceniti zaklad, kedar ga več nima. Mi nimamo zdaj več Učitelja, nimamo Velikega duhovna, Angelja naše goriške Cerkve nimamo.!

In prav zato, slavna gospôda! kličem močneje, ko pred, ter vabim Vas nujno: Ponovite, k čemur sem Vas že večkrat nagovarjal: „Regem cui, omnia vivunt, venite, adoremus!“ „Kralja, kateremu vse živi, pridite, molimo ga!“

Pred njim živi ta naša (goriška) Cerkev, živi vernih čeda; in Pastir vseh pastirjev obračal bode milostljive svoje oči na nas sirote, ki smo brez Očeta.

Da, veliki Bog, Gospod življenja in smerti, ker je bila Tvoja volja, da si poklical k sebi priljubljenega našega Očeta, usliši gorečo našo prošnjo: daj nam spet Pastirja, ki naj bode ves po Tvojem sercu. Ne pusti nas dolgo časa sirot, ker pomanjkanje dobrote (ki jo ima po škofu) preveč čutimo. Potolaži svoje otroke; za to Te prosi tudi ranjki naš Oče; za to Te prosimo mi vsi poterti v prahu svoje ničnosti. „Regem, cui omnia vivunt, venite, adoremus!“ „Kralja, kateremu vse živi, pridite, molimo ga!“

Verh Skalnice, 10. aprila. Tako se imenuje od nekđaj verhunec 687 metrov visoko nad morjem pri Solkanu kupeče gore, na kateri se je 1539 neko saboto, kateri dan je že od davno posvečen Materi Božji, preblážena Devica prikazala pobožni pastirčici Uršuli Ferligojnici z Detetom Jezusom v naročji. Pri tej čudni prikazni posebno za nas katoliške Slovence znamenito je to, da se je Mati Božja prikazala ravno v tistem času, ko je krivoverec Martin Luter trosil svoje zmote po Nemčiji, kakor da je hotla naša Bogorodica s tim posebno svoje varstvo razodevati nad nami Slovenci, da nas obvaruje pred zmotami strastnega in togotljivega laži-mučenika.*) Poleg tega je znamenito tudi pri tem še to, da je nebeška Kraljica izrazila svoje želje ter pobožni pastirčici veléla, da naj se Njej v čast tukaj svetišče zida, rekoč: „Reci ljudstvu, naj mi ono tukaj sozida hišo, in me milosti prosi.“ Te besede je Ona gotovo po slovensko izustila priprosti pastericici, ktera je bila pod omenjenim verhuncem rojena v slovenski vasi Gergarje in je pasejoča čedo ovác in kóz vedno obračala svoje molitve k prebláženi Devici proti nebu.

*) Pač naj lepše praznovanje letošnje 400letnice M. Luterjeve bi bilo to, da bi se zdaj toliko mogočna Nemčija v veri zopet z Rimom združila, ali saj polagoma nagibala k temu, ker je dokazano, da isti začetnik krivoverice niti ni bil saj poslednja leta življenja pri čisti pameti! Pis.

— O, da bi bili vsi pastirji in pasterice tako spoštljivega serca, da te naše preljubeznjive Matere Device in nebeške Kraljice, kakor je bila omenjena Uršula; pač bi ne bilo slišati, da tolikokrat še tako nežna mladina na pašnji v malopridni družinji oskruni neprecaaljivo nedolžnost, ko zvé ostudnosti in pregrehe, ki jih niti odraseni še imenovati ne smejo. Pač naj bi stariši in gospodarji bolj pazili na otroke, da bi ne bili sebi prepuščeni, kakor se to navadno godi, zavoljo česar je že r. slavni škof Slomšek stariše svaril, kakor je brati v njegovih pridigah. Pa o tem nisem namenil govoriti, ampak le memogrede opomniti!

Tudi nisem namenil vse zgoľbe ali zgodovine te za nas Slovence preslavne božje póti opisovati, ker vse to je popisano že v latinskih bukvah. (P. Paskoni bivši gvardijan na sv. Gori, iz reda Frančiška, jih je spisal do 1717), in v nemških (spisal J. Polk 1867, do tega leta), kakor tudi v laških, iz katerih izvira tudi slovenska prestava tiskana z bohorčico v Vidmu 1843. V taistih se pripoveduje začetek te za nas katoliške Slovence prevažne božje poti, zgodbe, čudežna ozdravljenja itd. Pod papežem Pavlom III (1534–1549), s priimkom „Farnese,“ se je to že v 5 letih zidano svetišče s 4 altarji 12. oktobra z vso mogočo častjo in slovesnostjo posvetilo. Posvečeval je oglejskega patrijarha kardinala Marka pl. Grimani-a škof-suffragan iz Kaorle, po imenu Egidij Falzetta V začetku so oskerbovali to od raznih papežev z mnogimi odpustki prevedeno in od nemško-rimskih cesarjev s predpraviciami obdarovano svetišče — župniki v Solkanu. Ker pa ti niso mogli vstrezati vsim mnogoštevilnim romarjem, je presvitli nadvojvoda Karol že po 20 letih obstanka izročil to svetišče redovnikom sv. Frančiška iz bcsenske provincije, kateri so bili od tam pobegnili pred kervoločnimi Turki v avstrijske dežele, — pozneje pa onim od sv. Križa iz Hervaškega in Kranjskega ob času papeža Pija V (od l. 1566 do 1572) s priimkom „Ghislieri.“ Omenjeni pobožni nadvojvoda je dal tudi razglasiti, da ta milostni kraj stoji pod cesarskim varstvom in v svobodnem posestvu patrov iz reda sv. Frančiška, poterdivši z nadaljnim diplomom, za vse prihodnje čase, vse pravice, predpravice (svoboščine) in dohodke se vé da s priterjenjem apostoljskega Sedeža.

Skoz 200 let je v vsacem oziru raslo in se je vteljevalo to svetišče, da je slovelo na daleč okrog in romarji so spremenili ime „Skalnica“ enoglasno v ime sedanje „Sv. Gore“. Žalostna osoda je pa zadela to svetišče ob času vlade cesarja Jožefa II (1780—1790), borca zoper samostane; mnihii so bili 1786 spodeni, samostan so poderli, in tudi cerkev, ter vse poprodali, kar se je dalo. Ponujalo se je vse to na dražbi za 1500 gld., v tim ko je stalo to dolzega dela celih 247 lét pa 500.000 gld. To razdertje samostana in 35 sežnjeve dolge, 16 sežnjeve široke in 12 sežnjeve visoke cerkve in njenih dragocenosti in vsestransko zapuščeno je k sreči terpelo le 7 let, namreč do 1793. Blagi cesar Frančišk II je na splošno prošnjo vernih z dekretom 15. aprila 1793 ukazal, da se ima svetišče zopet postaviti in kronano podobo Matere Božje, ktera se je hranila in častila ta čas v Solkanu, zopet na Sv. Goro pronesti, kar se je zgodilo z vso mogočo slovesnostjo že 29. septembra 1793. Dobrotnikov se je za ozaljšanje postavljene cerkve čedalje več oglašalo, pa vendar so se pogrešale in se še pogrešajo razne dragocenosti, altarji, ki so bili skorej pod nič semtertje poprodani.*)

*) Pred zatertjem je bilo 12 lepih altarjev; zdaj jih je le pét. Veliki altar M. Božje kronane je marmornat in posebno lep, pa velik. Pis.

Samostan za prenočišče romarjev se je zopet sozidal, pa ne v prejšnji razprostranosti; cerkev se je pokrila in popravila, kolikor so to dopuščali prostovoljni darovi vernih iz vsih bližnjih krajev. Škof grof pl. Inzaghi je izročil vodstvo svetnemu duhovniku, Girovacoli pl. Steinbrunnu, ki je spretno oskerboval prenovljeno svetišče 1793—1808. Sebi in svojim naslednikom pa si je omenjeni škof prideržal neposrednje vso pravo oblast in vodstvo; ker je naj bolj primérno, da ne spada svetišče nikamor in je podružženo naravnost le nadvladiku v Gorici. Naslednik mu je bil duhoven Pavel Celotti iz Gemone, ki je bil dolgo časa, do l. 1860, vodja svetišča. Za tim je prišel duhoven Fr. Visintini in je bil ondi do svoje smerti 1870. In odtihmal pa biva vodstvo v rokah za svetišče in gospodarstvo zlo vnetega in spretnega č. g. Lovr. Rutarja, ki je stric znanega slovenskega mladega pisatelja in gimn. profesorja v Špletu, Šimona Rutarja. V pomoč in za postrežbo romarjev ima navadno še 2—3 spovednike in govornike.

Iz Carigrada, 3. aprila 1883. Msr.! Prejel sem Vaše priljudno pismo od 17. pret. mesca, v katerem mi naznanjate, da ste za našo družino po bankiru Majeru dobrotno poslali zbirko 26 gl. Naznanjam Vam s tem ponižnim pisanjem, da sem dar prejel, in zahvaljujem se iz celega serca zato tolažilno pomoč v prid naše ubožne družine. Pomoč nam je v resnici prišla v naj hujšem času. Hvala torej za blago pomoč, kar kaže Vašo gorečnost za razširjanje sv. vere. Znati je, da Bog se smiluje našega greško-razkolnega naroda.

Povedali smo že o drugi priliki, da v Carigradu je naprava tacih gg. duhovnov, ki iz razkolništva prestopajo v katoliško Cerkev in se trudijo pridobiti tudi družih. Kakor dalje naznanja, je sem ter tje po Jutrovem koristno gibanje v prid katol. Cerkve.

Iz Gaze (v Sveti deželi), 27. susca 1883, piše ondotni misijonar prečast. g. Juri Gatt prav znamenite naznanila, ki naj tu sledé bolj po posnetku.

Vaše cenjeno pisanje, pravi, sem v resnici prejel pred nekimi dnevi in sem iz njega v svojo tolažbo spoznal, da me v Ljubljani niste pozabili. V Vašem pismu omenjeni znesek 57 gl. a. v. je tudi dospel v Jaffo (kjer je pošta za Gazo) in sprejel ga je moj namestnik. Prav serčna hvala za ta dar Vam, in kateri so dajali. (Op. Večkrat kak dobrotnik nam izroči kaj darov s pristavkom: „za misijone, — za najpotrebniši misijone, — za dobre uamene“ itd. In kadar kakemu potrebnemu misijonarju druge zbirke pošljemo, pridenemo tudi kaj iz tacih prostovoljnih darov. Vredn.)

Dalje sporoča g. misijonar o svojem zidanji misijonskega poslopja, česar začetek je bil v „Zg. Danici“ popisan pred nekaterimi tedni: Drugo nastropje misijonske hiše je med tem s tihim privoljenjem vradnij prav tiho doveršeno. Apno je tudi pošlo, ali znatna zaloga kamenja leži na prostoru za tretje nastropje. Fermana (pooblastivnega pisma) iz Carigrada še zmeraj ni in če ga skorej ne bo, moram poiskati družega pomočka, da začnem zidanje tretjega nastropja; dela namreč ne smem pretergati, sicer ne bo dokončano do zime. V tretjem nastropju ima biti začasna kapela. Rad bi pa zidal še četrto nastropje za redovnice, kajti mojster mi je undan djal, da podlaga lahko nosi še četrto nastropje. Se vé, da potem se mora spodnji del pri oknih omrežiti, ker s čertertega nastropja je pregled čez vse mesto.

Ne mislite pa, da zidam kako velikansko hišo; zidam nalaš le počasi z dvema zidarjema, da sčasoma ložej za stroške kaj pomoči dobivam ter da bi jih mogel zmagovati. Hiša je 14'80 metrov dolga in 12'80 široka; z le tremi nastropji bi bila 10 metrov visoka, s 4 pa 13 metrov. Pri tem pa trije metri pridejo kot podlaga

pod zemljo. Hiša je ob kraju verta na visokem prostoru, vse okrog ji je na prostem in z dobrim zrakom, stoji nekako v sredi med gornjim in spodnjim mestom. Ta hiša bo za zdaj namestovala katoliško cerkev v Gazi, kar ji je gotovo v čast; pripomogla bo pa veliko tudi za razširjanje katol. Cerkve v Gazi. Pri grekih se že zdaj kaže prav veliko nagnjenja do katol. Cerkve. (Tedaj tudi pri ondotnih razkolnikih gibanje? Upati smemo, da na mnoge molitve in na prizadevanje sv. Očeta Leona XIII se napravi veliko gibanje za zedinjenje z rimsko-katoliško Cerkvijo, kakor se je pričelo ne prav davno na Angleškem in se širi vedno bolj. Vr.)

V Jeruzalemu, kakor je znano, so bili pred nekaterimi mesci najdeni ostanki starodavne cerkve sv. Štefana pred domaškimi vrati, in vedoželjni so bili prebivavci, kateremu verospoznavanju se bode posrečilo priti do posestva tega svetišča, na katerem je bil sv. Štefan kamnjan. K sreči so si ga katoličani pridobili in sicer za dominikanski red. Kupnina znaša 45.000 frankov. Kakor se sliši, bodo ondi s cerkvijo zedinili francosko romansko hišo, in s tem se bo ob severu staknili novo predmestje mesta Jeruzalema.

Undan je v Jaffo zakernila posebna barka francoske karavane s 300 božjepotniki.

Pravijo, da turška vlada Nemčiji za naseljevanje prepustila Cesarejo v Palestini in Tanturo v starodavno Doro. „S kervjô mučencev napojeni palestinski Rim“ tedaj ima postati plen protestantov. (Ako se to zgodi, upajmo, da kri tolikih mučencev bo vpila k Bogu za spreobrnjenje nemških krivovercev, prej in ložej se bodo menda saj spreobrneli, kakor bi se mohamedani; v ta namen prosimo molitve in „Memento“ od naših blagih Slavencev. Vr.)

Nedavno se mi je posrečilo najti kraj, kjer je stalo starodavno škofijsko mesto Antheden; celo ostanek starega imena se je še našel. Pričo mene je bilo ondi izkopanih 5 perstnih verčev, ki imajo čudno podobo in utegnejo saj 1000 lét stari biti. Štiri sem kupil za 5 frankov. To mesto je stalo 1¼ ure ob severnem zahodu od Gaze. Misel je večine učenjakov, da je bil mesto Antheden ob jugu od Gaze; pa je napčna.

V Gazi se zdaj obilno zida, in če bode pospeševalo tako dalje, dobí mesto prav lepo lice. (Kamor se le pokaže katoličanstvo, se precej tudi v časnih rečéh napredek razodeva. Vr.)

Dva mesca je, kar sem patrijarhu in avstrijskemu konzulu (v Jeruzalemu) pisal o ustavljenji zidanja, in zdaj sem zvedil, da mi je turška pošta zgubila oboje pismo; tedaj nova zadruha. (Lepa turška pošta! Vr.) V teh okolišinah mi ne bo ostalo družega, razun brez ozira na vladine ukaze dalje zidati, kolikor moje moči premorejo.

V naj novejši dobi se je znatno pomnožilo upanje, dobivati katoliških naselcev za Gazo iz Evrope; naj se le že enkrat dodela hiša, potem se bom resno pečal s to zadevo.

Konečno prosim, blagovolite o prilikah čitatelje spominjati na moj misijon; zakaj letos se ta misijon gotovo šteje med nar ubožniši . . .

J. Gatt,
apostolski misijonar.

Prerokovanje, ki se je spolnilo.*)

Bilo je v začetku lanskega leta, ko je bil slaboglasni Gambetta še predsednik francoskega ministerstva

*) Ta znameniti spisek smo posneli iz ameriškega „Hlas-a“ ki ga katoliški ondotni Čebi izdajajo za svoj narod v Št. Louju. Došla nam je števil. 441, desetega letnika s slo-

in po njegovih mislih bi se bila imela vstanova na novo pregledati in kaj premeniti. Iskal si je prijatelj v verstah prekucuhov v omenjeni namen, in sicer s tim, da je predlagal, naj se odpravijo očitne molitve, ktere je bila državna zbornica po izgledu iz Amerike postavno zapovedala o začetku zborovanja. Poslanec Gabriel Belkastel, neprestrašen borivec za vse dobro in blago, ki je naj bolj delal, da se ta molitev vstanovi, je po časnikih razglasil Gambettu nasprotno opombo. Besede tega navdušenega branitelja sv. vere so zadobile znak prerokovanja, ktero se je res spolnilo. Naj toraj tukaj postavimo njegove besede v zveličavni strah tistim, ki so med nami prijatelji Gambettovi, morebiti tudi tovariši v merzenji molitve. Pisal je Belkastel tako-le:

Danes Vi, gospod predsednik, s slabo zakrivanim zaverženjem snujete slovesno zatajenje imena Božjega, ktero je državni zbor globoko vtisnil v vstavo te zemlje. Z eno čerto hočete odstraniti to Ime, ki so ga že šest tisuč lét po vsem zemljekrogu vsi ljudje v časti imeli. Vi hočete to Ime zbrisati, ne da bi ineli toliko poguma, povedati nam, zakaj? in se delate s pohuljeno glavo. Glejte in pazite! Morete sicer Boga izključiti iz vstave, ktera je blizo svojega pogina; toda iz vlade nad svetom ne bodete nikdar zmožni ga izključiti; marveč, tisto uro, ko išete ga posloviti, ravno ta Bog pripravlja Vaše poslovljenje. On že šteje tedne Vaše omahujoče moči! Vi bodete padli, kakor drugi, padli bodete še globokeje kakor drugi;*) dolgo po Vašem padcu pa bode Cerkev visoko povzdignjena, na grobéh in na prahu svojih sovražnikov slavodobitno darovala Bogu čast hvale kot spravo za odpad naroda, ktereга ste Vi memogredé zapeljati poskušali!

Ta napoved se je nad Gambettom s strahotno naglico vresničila. Kako revno je bil veržen s svoje oblasti, in kako še vse bolj revna smert ga je pobrala kmali potem! Domišljevala si je rudečkarska zanikarnost sv. Cerkev na Francoskem pokopati, ktera pa povzdignjena stoji toliko častitljivše, kolikor huje brezverska pctuhnjenost iše škodovati.

Izgled ženske blagoserenosti.

V Parizu, kjer se sicer zbira cvet vse hudobije, nahajajo se še izgledi djanske vernosti, kterim se je le čuditi. Omenimo tukaj za primer le tako zvane „Male sestre revežev,“ ki imajo v Parizu 5 hiš, azilov za bolne starčke.

V teh hišah oskerbljuje okrog sto sester povprek do 1200 betežnih starih revežev. Hišni red je povsod enak: vse vodi prednica, ki se po zunanem nič ne loči od družih redovnic, le da jo imenujejo dobro „mater.“ druge pa „sestre.“ Pravila so za redovnice ostre, za oskerbljevane voljno prizanesljive. Bolniki so tako rekoč gospodarji, one so dekle za vse njihove potrebe, ki so večkrat jako zoperne, celo prosit hodijo za-nje miloščinje.

Od starčkov se ne zahteva družega, kakor da se za mirno smert pripravljajo; sestre jim skerbijo za vse: sestre jim dajejo hrano, in opravljajo vso postrežbo, prevezujejo jim rane, preskerbljujejo perilo, v boleznih jih varujejo, o smertni uri jih tolažijo, potlej jih zavijejo v mertvaško obleko, položijo na mertvaški oder, molijo poleg mertvega trupla, spremijo do vrat svoje hiše, od koder se odvedejo k zadnjemu počitku.

venskim napisom, gotovo iz prijateljske roke. Ako bi se imelo to nadaljevati, morebiti bi bilo blagim našim ondotnim rojakom vstreženo, da bi jim pošiljali „Zg. Danico“ v zameno; v tem primerljeju bi samo prosili za napis. Med tem serčna hvala in brat. pozdrav.

Vr.

*) (Vsim znana je čez vse sramotna smert Gambettova, ki je sledila kmali potem.

V teh zavetiščih oskerbljevanje ni le prijazno, ampak je materno. Bolj veselo, bolj udano, bolj prijazno in ljubeznjivo bi ne mogla streči naj boljša mati svojemu otroku, kakor strežejo te blage duše čisto tujim starčekom. Genljivo je videti, kako veselo in zadovoljno stopajo te mlade inatere obdane od množice starih otrok, kterih naj mlajši je star — 75 let!

Do tako blagega čutila se pa brezvestni liberalci seveda niso v stanu popeti, zato zahtevajo „laicizacijo“ vsih bolnišnic. Kako divja beseda, kaj ne, ki pomeni še bolj divje djanje! Pomeni namreč zamenjavo redovnic s svetnim večkrat nič vrednim osebstvom. Kak razloček, je-li, med človekom, ki ima tolikanj blago, keršćanske ljubezni polno serce in pa med liberalnim divjakom, ki še take blagovitosti ceniti in pripoznati več ne zna!

Naj svetejšemu Sercu.

Jezus! Tvoje Serce milo
Je rešilo
Nas peklá;
Naj zato bi vse ljubilo,
Te slavilo
Z dna serca!

Naj se združi vse stvarjenje,
Saj življenje
Daš mu Ti;
Veličastni spév v češenje,
V poslavljenje
Ti glasi.

Tam v nebesih naj krilati,
Rajski svati
Ti pojó:
Zemlja hvali v slogi zlati
Tisučkрати
Serce to!

Počeseno Serce milo!
Si darilo
Le za nas;
Naj bi Tebi čast zvonilo,
Vse glasilo
Večni čas!

Radoslar.

Razgled po svetu.

Rim. Skerbljivost sv. Očeta za Slované. Bulgari greškega obreda, kterih število se dan na dan množi, dobijo tri apostolske namestnike (škofe). Eden kot nadškof bode stanoval v Carigradu; druga dva v Bulgariji.

Prusaško. Prusake je blezo vender začelo malo sram biti, ker jim ni bilo dosti, da so sedanjega kardinala Ledohovskega dve leti v Ostrovski terdnjavi osorno terpinčili, potem ko je muko junaško prestal in šel na tuje, so pa še zahtevali, da naj mu Avstrija ne dopusti gostoljubja na avstrijski zemlji, od Italije pa še celo, da naj ga zopet Prusiji izdá! Tedaj se niso bili zadosti svoje jeze nad njim napasli tisti dve leti! Oziroma na izdajo je toraj pruski poslanec pl. Schlözer razglasil neko opombo do vlád, v kteri pravi, da pruska vlada nikoli zahtevala ni od italske, da naj ji Ledohovskega izročí. „Germania“ pa temu nasproti iz čisto zanesljivega vira poroča, da je bil Viktor Emanuel poslal adjutanta k papežu z naznanilom, da po zahtevi pruske

vlade bi ji laška vlada imela izročiti kardinala Ledohovskega. Vsled tega so sv. Oče precej zapovedali, da naj se Ledohovski preseli v Vatikan. Poročevalec je za to porok s svojim imenom, ako je treba.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Oseba, katera ima prestati veliko nevarnost, se serčno priporoča v gorečo molitev z obljubo, ako srečno prestane, da hoče zahvalo po „Zg. Danici“ razglasiti. — Hudo bolna se serčno priporoča v molitev z obljubo, ako ozdravi, da hoče zahvalo po „Zg. Danici“ razglasiti. — V molitev je priporočenih več moških oseb, ki so na slabi poti, za spreobrnjenje. — Zlo bolna zaupljivo kliče na pomoč premilostno Serce Jezusovo in se priporoča v bratovsko molitev, ter ako zadobi zdravje, hoče zahvalo po „Zg. Danici“ razglasiti. — Brat in sestra v boleznih priporočena za pomoč. — Otroci prav goreče priporočajo v molitev svojo staro mater, da bi jim naša lj. G. presv. Serca izprosila še dolgo zdravje, ako je Božja volja. — Za ljubi mir med brati in sestrami. — Prav ponižno se v molitev priporočam vsim udom naše lj. G. presv. Serca, da bi mi izprosili pomoč v moji boleznih, ki že dve leti ne morem iz postelje, in moram zraven telesnih še večji dušne britkosti terpeti. Pomoč se razglasi. — Sestra priporoča svoje brate in sestre, da bi na priprošnje N. lj. G. presv. Serca in sv. Jožefa v pravi edinosti med seboj živeli. — Na nogi hudo bolan mož goreče priporočen. — Nemodra deklina serčno priporočena za modrost. — Hudo bolna oseba za pomoč.

Zahvala:

Dolžnost naji veže spolniti obljubo, s katero sve se zavezale, da hočeve po „Zg. Danici“ zahvalo naznani, ako bode uslišana naji molitev v grozno veliki stiski in sili, v kateri ni bilo nobene človeške pomoči pričakovati. Torej bodi v višo slavo presv. Sercu Jezusovemu, naši ljubi Gospéj, sv. Jožefu, in sv. Francišku Indijanskemu iz globočine serca tisočera zahvala!

H. M. P.

Koledar za prihodnji teden:

23. mal. travna. S. Adalbert (Vojtéh). — 24. S. Juri. — 25. — S. Marka. (Procesija v Ljubljani k sv. Petru.) — 26. Marija D. dobrega sveta. — 27. S. Peregrin. — 28. S. Pavel s Križa. — 29. Peta nedelja po vel. noči. S. Peter m.

Opomba. Čas velikonočne spovedi in sv. Obhajila je pri koncu, ker 3. majnika je vnebohod N. G. J. Kr. Kdor to zanemari, cerkveno zapoved prelomi in se loči iz občestva katoličanov. Bog omeči terde serca na priprošnje Naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega!

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Pri dopolnivnih volitvah v mestni odbor v vsih 3 razredov so izvoljeni od narodnjakov priporočeni kandidati, namreč: v I. razredu gg. Fr. Kolman, Iv. Murnik, Mih. Pakič, Fr. Ravnihar; v II. razredu dr. Fr. Papež, Fr. Žužek, Mir. Križnar, dr. H. Dolenc, J. Tomek, A. Ledenik, Fr. Šuklje; v III. razredu dr. Derč, A. Klein.

Iz katoliške družbe. Tombola 8. t. m. je dala čistega dohodka 35 gld., ktere je prečast. gosp. predsednik precej drugi dan poslal čast. g. župniku v Košano. Serčna hvala blagim tombolašem!

Praznik sv. Jožefa se je v Madridu (tako naznanjajo časniki) v škofjski cerkvi z veliko vneto in slovesnostjo obhajal. Zjutraj pri osmi maši je bilo velikansko število vernikov pri sv. obhajilu. Pri slovesni sv. maši ob desetih je bilo vse jako praznično; cerkev napolnjena, obilo duhovnov je spremljalo čast. škofa Danlia. Znamenito je to, da je bil katoliški časnik „Siglo futuro“ ob straneh lepoovenčan s takimi-le napismi: „Svojemu posebnemu zagovorniku — slavnemu očaku sv. Jožefu — ženinu brezmadežne Device — varhu Božjega Sina — veličastnemu gospodarju svete družine — zavetniku katoliške Cerkve! — Prosi za Cerkev! — prosi za namestnika Jezusovega, papeža in kralja — prosi za starodavno (tradicijonelno) katoliško Španjsko! — prosi za naše sovražnike! — prosi za nas!

Verli študentje. Na univerzi Padovanski so nedavno študentje napravili katoliško družbo pod varstvom angelskega učenika (sv. Tomaža Akv.). Namen je, da se na univerzi budi katol. mišljenje in prizadevanje. Škof je blagoslovil novo družbo.

Otrok je liberaluha izplačal. Kakor je skor povsod navada (piše „Schulzeitung“ v Donauwörth-u), je bil v nekem velikem kraju naše domovine pred nekaj časom tudi okrajni šolski nadzornik, stopivši v šolo, od otrok pozdravljen z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus! Neutegoma usta odpre gospod nadzornik, kajti zdi se mu potrebno tako-le pojasnilo otrokom dati: Vaš pozdrav, otroci, je zdaj že precej iz mode, to pa zlasti zato, ker ni priméren za vsacega. Utegnil bi ne mara kterikrat kak jud ali pogán (ajd) stopiti v našo šolo, in za take vaš pozdrav nikakor ni pripraven, saj oni v Kristusa ne verujejo. Ako pa namesto tega pozdrava zanaprej rečete: „Dober dan,“ ali „Dobro jutro,“ se nad temi besedami nihče spodtikati ne more. No tedaj, ti mala, kako moraš reči v prihodnje, ako zopet k Vam pridem? Deklica: „Dober dan!“ — „Zakaj?“ — Deklica (veliko boječa): „Zato, ker ste jud!“ Razdražen poskoči inšpektor, — deklica pa berž popravi in pogumno reče: „Ker ste pogán!“

Dobrotni darovi.

Za študentsko kuhinjo: Čast. g. župnik Mat. Videmšek 1 gld. 70 kr. — Čast. g. Borovniški župnik Jan. Oblak 5 gld. — Čast. g. A. Ž. 1 gld. — Čast. g. M. B. 2 gld. — Neka gospa 1 gld. — Čast. g. župn. Štef. Jaklič 2 gld. — Čast. g. Jak. Tomel 2 gld. — G. Fr. Wolf iz Mengša po čast. g. J. Zorcu 5 gld. — Čast. g. župn. Mat. Preželj 2 gld. — Neki g. učitelj 3 gld. — G. K. P. 5 gld. — Čast. g. Jan. Štupar v Št. Gothardu 2 gld. — Čast. g. župn. Fr. Dolinar 1 gld. — Čast. g. župn. Bl. L. 5 gld. — Ornovaso 1 gld.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. K—c na D.: Prav dobro in lepo vse; lepa hvala! — G. Jak. P—č na V.: Dobite zdaj — zdaj, ako še niste; tudi vse drugo po Vaši volji. Bog plati! — Gg. J. Š. in J. O. v T.: Za „Šmaru.“ smo naročili; najberže so že došle. — G. M. Vid. v Os.: Naročnina pri založn. oddana in drugo vse opravljeno. Iskrena hvala in pozdrav. — G. A. K. v V.: Prav serčna zahvala za naglo sporočilo!